15 KÉPEK SZERKESZTÉSE AZ ÖRÖKSÉGI SÉTÁKHOZ

Nehézség	Időtartam	Eszközök/Anyagok	Célok
Teljesen kezdő	40–45 perc	Okostelefon Snapseed alkalmazással, számítógép/böngésző Photopea szerkesztővel; alternatívaként Pixlr vagy GIMP; mintafotó vagy szkennelt anyag; rendszerezett projektmappa	A résztvevők szerkesztenek, körbevágnak, beállítanak, javítanak és exportálnak egy világos, jól keretezett képet – például fotót, archív dokumentumot vagy térképet –, amely készen áll arra, hogy Bookletben, QR-kóddal elérhető oldalon vagy multimédiás állomáson használják.

Tanulási célok / fejlesztett készségek

Ez az oktatóanyag gyakorlati képszerkesztési készségeket ad fiatal alkotóknak, örökséggel foglalkozó szakembereknek és oktatóknak, kifejezetten mobil weboldalakhoz és nyomtatott Bookletekhez igazítva. Az útmutató végére képes leszel:

- Eszközválasztás: képszerkesztő szoftvereket értékelni a feladat összetettsége alapján, és választani a gyors javításokra alkalmas, mobilra optimalizált eszközök, valamint a pontosabb szerkesztést lehetővé tevő böngészőalapú asztali szerkesztők között.
- Mobilos fotószerkesztés: alapvető mobilos fotójavításokat elvégezni a Snapseed segítségével, például pontos körbevágást, a horizont kiegyenesítését és finom tónuskorrekciókat.
- Pontos asztali szerkesztés: böngészőalapú képszerkesztést végezni a Photopea használatával, nem romboló rétegek, expozíció- és kontrasztkorrekciós görbék, perspektívajavítás és foltjavítás alkalmazásával.
- Digitális optimalizálás: képfájlokat optimalizálni mobil webes használatra és nyomtatási tisztaságra, megfelelő méretek, képarányok, fájlformátumok – JPG/PNG – és webbarát tömörítési szintek kiválasztásával.
- Etikus vizuális örökségkezelés: etikai szempontokat alkalmazni történeti, archív vagy dokumentarista vizuális anyagok szerkesztésekor, biztosítva az olvashatóságot, miközben megőrzöd a történeti hitelességet és a megfelelő forrásmegjelölést.

Az Európai Unió társfinanszírozásával

Lépésről lépésre: gyakorlati útmutató

1. lépés – Határozd meg a vizuális elem szerepét az örökségi séta állomásán

A digitális örökségi sétákban a képek soha ne puszta dekorációként szerepeljenek. Minden fotónak, archív dokumentumnak, térképnek vagy ábrának konkrét oktatási vagy narratív szerepet kell betöltenie:

- A látogatói figyelem irányítása: vezesd a látogatók tekintetét egy épület konkrét építészeti faragványaira, falazati jeleire vagy történeti feliratára.
- Múlt és jelen összehasonlítása: párosíts történeti fotókat mai nézetekkel, hogy láthatóvá tedd a városi változásokat az idő múlásával.
- Az olvashatóság javítása: emelj ki fontos archív részleteket, például régi újságok címsorait vagy archív plakátok szimbólumait, amelyek egy kis telefonképernyőn egyébként nehezen lennének olvashatók.
- Ökölszabály: szerkesztés előtt tedd fel a kérdést: „Milyen fő üzenetet kell a látogatónak 5 másodperc alatt megértenie ebből a képből?” Ennek az üzenetnek a kiemeléséhez igazítsd a kép körbevágását és beállításait.

2. lépés – Válaszd ki a feladathoz megfelelő szerkesztőeszközt

Az eszközt az alapján válaszd ki, milyen eszközön dolgozol, milyen munkafolyamatot részesítesz előnyben, és milyen pontosságra van szükséged:

- Snapseed (mobilra optimalizált): ideális mobilos alkalmazás gyors fotójavításokhoz útközben. Tökéletes körbevágáshoz, a horizont kiegyenesítéséhez, fényerő- és kontrasztbeállításhoz, valamint gyors szelektív javításokhoz közvetlenül okostelefonon vagy tableten.
- Photopea (asztali / böngészőalapú pontosság): erős, ingyenes, böngészőalapú asztali képszerkesztő, amely az Adobe Photoshop működését idézi. Telepítés nélkül használható, támogatja a teljes rétegkezelést, a pontos kijelölőeszközöket, a foltjavító ecseteket és a haladó színkorrekciós görbéket. A Pixlr és a GIMP szintén kiváló alternatívák.
- Megjegyzés a grafikai elrendezéshez: a Canva – amelyet külön oktatóanyag mutat be – továbbra is ideális grafikai elrendezésekhez, többképes kollázsokhoz, valamint képek és szöveges címek kombinálásához.

Az Európai Unió társfinanszírozásával

3. lépés – Mobilos szerkesztési munkafolyamat Snapseeddel

Gyors helyszíni szerkesztésekhez vagy azonnali mobilos fotóoptimalizáláshoz:

- Fotó importálása: nyisd meg a Snapseedet, és koppints a fotó importálásához.
- Vágás: válaszd a Tools → Crop lehetőséget. Használj megfelelő képarányt: 16:9 fekvő képhez, 4:3 Booklethez, 1:1 bélyegképhez. Vágd ki a zavaró részeket.
- Kiegyenesítés: válaszd a Tools → Rotate/Straighten lehetőséget. Igazítsd a horizontot vagy az épületek függőleges vonalait.
- Fény és kontraszt: válaszd a Tools → Tune Image lehetőséget. Finoman állítsd a Brightness, Contrast és Ambiance értékeket. Kerüld a túl erős színtelítettséget.
- Részletek: a Tools → Details alatt óvatosan növeld a Structure és Sharpening értékét, hogy a textúrák vagy szövegek tisztábban látszódjanak.
- Exportálás: válaszd az Export → Save a Copy lehetőséget, hogy az eredeti fotó is megmaradjon.

4. lépés – Precíz asztali szerkesztési munkafolyamat Photopeában

Szkennelt anyagok, archív fotók vagy összetettebb építészeti képek részletes szerkesztéséhez böngészőben:

1. Kép importálása: nyisd meg a www.photopea.com oldalt, és töltsd be a képfájlt: File → Open.
2. Munkaréteg duplikálása: kattints jobb gombbal a háttérrétegre a jobb oldali Layers panelen, és válaszd a Duplicate Layer lehetőséget, vagy nyomd meg a Ctrl+J / Cmd+J billentyűkombinációt. Mindig a duplikált rétegen dolgozz, hogy a szerkesztés ne módosítsa véglegesen az eredeti képet.
3. Vágás és perspektívakorrekció: válaszd a Crop Toolt (C). Állítsd be a keretet úgy, hogy a fő téma legyen fókuszban. Ha az építészeti oszlopok vagy falak ferde hatásúak, használd az Edit → Transform → Perspective lehetőséget a függőleges vonalak kiegyenesítéséhez.
4. Expozíció- és tónuskorrekció: válaszd az Image → Adjustments → Curves lehetőséget, vagy használd a Brightness/Contrast beállítást. Finoman emeld meg a középtónusokat, hogy láthatóbbá váljanak a sötét téglafelületek részletei, vagy jobban kiemelkedjen a kifakult szöveg a történeti dokumentumokon.
5. Kisebb zavaró elemek eltávolítása: válaszd a Spot Healing Brush Toolt (J). Fess át kisebb lencseporfoltokat, szkennelt nyomatokon látható karcolásokat vagy ideiglenes modern zavaró elemeket, például egy eldobott szemetet a járdán, anélkül, hogy megváltoztatnád a történeti tartalmat.
6. Webbarát exportálás: válaszd a File → Export As → JPG lehetőséget. Állítsd a hosszabbik oldal szélességét 1920 pixelre webes vagy mobilos megjelenítéshez. A Quality értékét állítsd 80–85%-ra, hogy könnyű, gyorsan betöltődő fájlt kapj, lehetőleg 300 KB alatt.

Az Európai Unió társfinanszírozásával

5. lépés – Felelős munka archív és dokumentarista képekkel

Történeti fotók, régi térképek vagy archív dokumentumok használatakor a hitelesség és a pontosság kiemelten fontos:

- Őrizd meg a történeti hitelességet: a szerkesztés célja kizárólag az olvashatóság javítása legyen, például a kontraszt növelése, hogy a megsárgult szöveg olvashatóbbá váljon. Soha ne „szépítsd ki" a papír sárgulását, a hajtásnyomokat vagy az eredeti történeti patinát.
- Kerüld a történeti torzítást: ne távolíts el történeti elemeket, embereket vagy feliratokat archív fotókról. Őrizd meg a hiteles történeti dokumentum jellegét.
- Kötelező forrásmegjelölés: mindig vezess pontos nyilvántartást a képek forrásairól. Tüntesd fel a forrást a projektjegyzeteidben vagy a képaláírásokban, például: „Fotó: Varsói Állami Archívum, közkincs".

6. lépés – Mobilos tesztelés és beépítés a sétába

Közzététel előtt teszteld, hogyan jelenik meg a vizuális anyag a végleges környezetében:

- Olvashatóság ellenőrzése képernyőn: küldd át az exportált képet okostelefonra, és nézd meg közvetlen napfényben is. Ellenőrizd, hogy a szöveg olvasható-e, és a részletek nagyítás nélkül is világosak maradnak-e.
- Fájlméret ellenőrzése: ügyelj arra, hogy az egyes képfájlok mérete 300–500 KB alatt maradjon, hogy mobilinterneten is gyorsan betöltődjenek.

Tipp: képszerkesztési munkafolyamat röviden

Általános munkafolyamat: cél meghatározása → eszköz kiválasztása: Snapseed mobilon / Photopea asztali gépen → réteg duplikálása → vágás / kiegyenesítés → kontraszt és expozíció beállítása → kisebb hibák javítása → webre kész JPG exportálása: max. 1920 px, 300 KB alatt → ellenőrzés telefonon.

Nézdd meg a videótutorialt

https://explorestories.eu/hu/video-tutorial-image-edition-hu/

Képek előkészítése – gyakorlati példák

Az alábbi valós példák bemutatják, hogyan készíthetsz elő vizuális anyagokat konkrét örökségi sétaállomásokhoz:

"A" helyzet: archív plakát és történeti dokumentum olvashatósága

Példahelyszín: Élet a kommunizmus alatt múzeum vagy Plac Konstytucji, PRL örökségi állomás.
Kihívás: egy beszkennelt történeti propagandaplakát vagy régi újságrészlet megsárgult papíron, kifakult tintával jelenik meg, ezért a kisebb címsorok nehezen olvashatók egy 6 hüvelykes telefonképernyőn.
Megoldás Photopeában: duplikáld a réteget, majd nyisd meg az Image → Adjustments → Levels menüpontot. Húzd a fehérpont csúszkát kissé balra, hogy világosabb legyen a papír háttere, a feketepont csúszkát pedig jobbra, hogy sötétebb legyen a kifakult szöveg. Vágd szoros, 4:3-as képarányra a fő címsor körül. Eredmény: a történeti üzenet azonnal olvashatóvá válik a helyszínen álló látogatók számára.

"B" helyzet: építészeti és falazati részletek

Példahelyszín: Barbakán vagy az Óváros történeti városfalai, középkori örökségi állomás.
Kihívás: egy utcai nézőpontból készült fotó a középkori téglafalazatról vagy egy díszes kőcímerről sötétnek hat a borús idő miatt, és erős felfelé irányuló perspektívatorzulás látható rajta.
Megoldás Photopeában / Snapseedben: használd a perspektívakorrekciót az összetartó függőleges falvonalak kiegyenesítéséhez. Növeld az árnyékok fényerejét (+20), és adj hozzá finom Structure-javítást (+15), hogy jobban látszódjon a habarcs textúrája és a kőfaragások részlete, anélkül hogy túltelítenéd a természetes kőszínt.

"C" helyzet: „akkor és most" városi összehasonlítás

Példahelyszín: a Kultúra Palotája környéke vagy egy történeti főtér.
Kihívás: egy 1950-es évekbeli archív fotó bemutatása egy ugyanarról a helyszínről készült mai okostelefonos fotó mellett.
Megoldás: vágd mindkét képet azonos, 16:9-es képarányra. Ügyelj arra, hogy a horizontvonalak mindkét képen vízszintesen igazodjanak egymáshoz, így a látogatók könnyebben észreveszik az építészeti változásokat, akár egymás mellett, akár egymás után nézik a két vizuális anyagot egy mobilos oldalon.

Az Európai Unió társfinanszírozásával

Jó gyakorlatok, technikai elvárások és etikai határok

Tartsd be ezeket az alapelveket, hogy az örökségi projekt vizuális anyagai egységesen jó minőségűek legyenek:

- Kerüld az erős mesterséges szűrőket: ne használj túl erős művészi filtereket, szélsőséges HDR-hatásokat vagy mesterségesen túltelített színeket. Az örökségi vizuális anyagok legyenek természetesek és hitelesek.
- Tartsd mobilbarát méretben a fájlokat: a nagy felbontású kameraképek – például 6–10 MB-os fájlok – lassíthatják a mobilos oldalak betöltését, és sok mobiladatot használnak. A képeket mindig méretezd át úgy, hogy a hosszabbik oldaluk legfeljebb 1920 px legyen, és tömörítsd őket 80–85%-os JPG-minőségre, lehetőleg 300 KB alá.
- Használj átlátható fájlneveket: kövess egységes fájlelnevezési rendszert, például: Stop02_Barbican_Brickwork_v1.jpg. Kerüld az általános neveket, például: IMG_4921.jpg.
- Őrizd meg a munkaverziókat: legyen külön mester mappád az érintetlen eredeti fájloknak, a szerkeszthető projektfájloknak (.PSD / .PSDZ) és a végleges webes exportoknak.
- Tartsd tiszteletben a szellemi tulajdont: harmadik féltől származó vagy archív képek közzététele előtt mindig ellenőrizd a szerzői jogi státuszt vagy a Creative Commons-licencet.

Gyakorlati minifeladat

Végezd el ezt a 20 perces gyakorlati feladatot, hogy kipróbáld a mobilos és az asztali szerkesztési munkafolyamatot is:

- Kép kiválasztása: készíts fotót egy közeli történeti épületről, emlékműről vagy építészeti részletről, vagy válassz egy szkennelt archív képet.
- Gyors mobilos szerkesztés Snapseedben: importáld a fotót a Snapseedbe az okostelefonodon. Vágd 4:3-as képarányra, egyenesítsd ki a horizontot, növeld a fényerőt +15-tel, majd exportálj egy másolatot.
- Precíz asztali szerkesztés Photopeában: nyisd meg az eredeti fotót Photopeában, számítógépes böngészőben. Duplikáld a réteget, használd a Curves eszközt a kontraszt beállításához, távolíts el egy kisebb zavaró elemet – például lencseporfoltot – a Spot Healing Brush segítségével, majd exportáld JPG-ként: 1920 px szélesség, 80%-os minőség.
- Egymás melletti összehasonlítás: küldd át mindkét exportált JPG-t a telefonodra. Nyisd meg őket egymás mellett, és hasonlítsd össze az élességet, a színek természetességét, a kontraszt olvashatóságát és a fájlméretet.
- Végső választás: válaszd ki azt a verziót, amelyik a legjobban működik egy mobilon böngésző séta-látogató számára, és két mondatban indokold meg a döntésedet.

Az Európai Unió társfinanszírozásával

Az Európai Unió finanszírozásával. A kifejtett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerző(k) nézeteit tükrözik, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) álláspontját. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem tehető felelőssé értük.